

Волинський національний університет імені Лесі Українки
Факультет культури і мистецтв

Програма

«Атестаційний екзамен з педагогіки, менеджменту і звукорежисури»

освітньо-професійна програма
ступінь вищої освіти
галузь знань
спеціальність

Музичне мистецтво
Магістр
02 Культура і мистецтво
025 Музичне мистецтво
(денна/заочна форми навчання)

Програма «Атестаційний екзамен з фаху та керівництво художнім колективом» підготовки магістра галузі знань 02 Культура і мистецтво спеціальності 025 Музичне мистецтво за освітньо-професійною програмою «Музичне мистецтво».

Розробники:

Чепелюк Василь Адамович, професор кафедри музично-практичної та виконавської підготовки, народний артист України, професор;
 Шиманський Петро Йосипович, доцент кафедри музично-практичної та виконавської підготовки, кандидат мистецтвознавства, доцент;
 Марач Олександр Миколайович, доцент кафедри музично-практичної та виконавської підготовки, кандидат мистецтвознавства, доцент;
 Гонтар Олег Савович, доцент кафедри музично-практичної та виконавської підготовки, заслужений артист України, доцент;
 Зарицька Анна Андріївна, старший викладач кафедри музично-практичної та виконавської підготовки, кандидат педагогічних наук, доцент;
 Голощук Олександр Олександрович, старший викладач кафедри музичного мистецтва;
 Сватула Тарас Вікторович, асистент кафедри історії та теорії музики.

Погоджено

Гарант освітньо-професійної програми Кашаюк В. М.

Програма затверджена на засіданні кафедри історії та теорії мистецтв

протокол № 1 від 30 серпня 2021 р.

Завідувач кафедри Ігнатова Л. П.

Програма затверджена на засіданні кафедри музично-практичної та виконавської підготовки

протокол № 1 від 30 серпня 2021 р.

Завідувач кафедри Зарицький А. О.

Пояснювальна записка

Атестаційний екзамен з педагогіки, менеджменту і звукорежисури включає завдання навчальних дисциплін 2.1 «Музикознавство, педагогіка та управління» – предметні модулі 2.1.4 «Сучасні системи мистецької освіти та інклюзивного навчання», 2.1.5 «Музичний менеджмент і маркетинг» та 2.3 «Звукорежисура».

Метою Атестаційного екзамену з педагогіки, менеджменту і звукорежисури є перевірка знань та вмінь із навчальних дисциплін, що дає підстави для присвоєння професійних кваліфікацій «Викладач закладу вищої освіти», «Керівник музичний», «Звукорежисер».

У процесі атестаційного екзамену студент повинен продемонструвати такі результати навчання (компетентності):

Інтегральна компетентність (ІК)

ІК Здатність розв'язувати складні задачі і проблеми у галузі музичної професійної діяльності або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій в теорії, історії музики, у педагогіці, виконавстві та характеризується невизначеністю умов і вимог.

Загальні компетентності (ЗК)

2. Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми.
3. Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології.
4. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
9. Здатність працювати автономно.

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності (ФК)

ФК 1. Здатність створювати, реалізовувати і висловлювати свої власні художні концепції.

ФК 2. Усвідомлення процесів розвитку музичного мистецтва в історичному контексті у поєднанні з естетичними ідеями конкретного історичного періоду.

ФК 4. Здатність інтерпретувати художні образи у виконавській / диригентській / звукорежисерській / педагогічній / пошуковій діяльності.

ФК 5. Здатність збирати та аналізувати, синтезувати художню інформацію та застосовувати її для теоретичної, виконавської, педагогічної інтерпретації.

ФК 6. Здатність викладати спеціальні дисципліни в закладах освіти з урахуванням цілей навчання, вікових та індивідуальних особливостей здобувачів освіти.

ФК 7. Здатність аналізувати виконання музичних творів, здійснювати порівняльний аналіз різних виконавських інтерпретацій, у тому числі з використанням можливостей радіо, телебачення, Інтернету.

ФК 8. Здатність взаємодіяти з аудиторією для донесення музичного

матеріалу, вільно і впевнено репрезентувати свої ідеї (художню інтерпретацію) у керівництві творчим колективом та інших видах музичної діяльності (виконавської, педагогічної, звукорежисерської).

ФК 9. Здатність до застосування в освітньому процесі сучасних художньо-педагогічних технологій.

ФК 10. Здатність до організації діяльності у сферах музичної культури та освіти.

Нормативний зміст підготовки здобувачів вищої освіти, сформульований у термінах результатів навчання

ПРН 1. Володіти професійними навичками виконавської (диригентської), творчої та педагогічної діяльності.

ПРН 3. Визначати стильові і жанрові ознаки музичного твору та самостійно знаходити переконливі шляхи втілення музичного образу у виконавстві.

ПРН 4. Професійно здійснювати аналіз музично-естетичних стилів та напрямків.

ПРН 6. Володіти музично-аналітичними навичками жанрово-стильової та образно-емоційної атрибуції музичного твору при створенні виконавських, музикознавчих та педагогічних інтерпретацій.

ПРН 7. Володіти термінологією музичного мистецтва, його понятійно-категоріальним апаратом.

ПРН 8. Здійснювати викладання гри на інструменті / вокалу / диригування / теорії, історії музики / композиції з урахуванням потреб здобувача освіти, цілей навчання, вікових та індивідуальних особливостей здобувача.

Вимоги до Атестаційного екзамену з педагогіки, менеджменту і звукорежисури

Структура екзаменаційного білета

1. Питання з модуля 2.1.4 «Сучасні системи мистецької освіти та інклюзивного навчання» дисципліни 2.1 «Музикознавство, педагогіка та управління».

2. Питання з модуля 2.1.5 «Музичний менеджмент і маркетинг» дисципліни 2.1 «Музикознавство, педагогіка та управління».

3. Творчий проєкт з дисципліни 2.3 «Звукорежисура».

**Оцінювання
Атестаційного екзамену з педагогіки,
менеджменту і звукорежисури**

Оцінювання екзамену передбачає визначення сумарної кількості балів, отриманих студентом за виконання усіх завдань екзамену.

Розподіл балів

<i>Зміст роботи, що оцінюється</i>	Кількість балів
1. Відповідь на питання з модуля 2.1.4 «Сучасні системи мистецької освіти та інклюзивного навчання» дисципліни 2.1 «Музикознавство, педагогіка та управління»	30
2. Відповідь на питання з модуля 2.1.5 «Музичний менеджмент і маркетинг» дисципліни 2.1 «Музикознавство, педагогіка та управління»	30
3. Творчий проєкт з дисципліни 2.3 «Звукорежисура»	40
Разом	100

Шкала оцінювання

Оцінка в балах	Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECNS	Пояснення
90 – 100	Відмінно	A	Відмінна відповідь
82 – 89	Дуже добре	B	Вище середнього рівня
75 - 81	Добре	C	Загалом хороша робота
67 -74	Задовільно	D	Непогано
60 - 66	Достатньо	E	Відповідь відповідає мінімальним критеріям
1 – 59	Незадовільно	FX	Незараховано (з можливістю повторного складання)

Критерії оцінювання
питання з предметного модуля
«Сучасні системи мистецької освіти та інклюзивного навчання»

30-25 балів отримують здобувачі освіти, які демонструють всебічні систематизовані, глибокі знання програмного матеріалу, чітко визначають і обґрунтовують шляхи застосування теорії на практиці та демонструють здатність до теоретичного аналізу практичних проблем.

24-21 балів отримують здобувачі освіти, які демонструють достатньо добрі, систематизовані, глибокі знання програмного матеріалу, визначають і обґрунтовують шляхи застосування теорії на практиці та демонструють здатність до теоретичного аналізу практичних проблем. Можливі 1-2 неточності у викладі матеріалу.

20-15 балів отримують здобувачі освіти, які демонструють посередні знання програмного матеріалу, визначають шляхи застосування теорії на практиці та, у цілому, демонструють здатність до теоретичного аналізу практичних проблем. Можливі 3–4 помилки у викладі матеріалу.

14-9 балів отримують здобувачі освіти, які демонструють низький рівень знань програмного матеріалу, демонструють слабку здатність до теоретичного аналізу практичних проблем.

8-1 бал отримують здобувачі освіти, які демонструють мінімальний рівень знань програмного матеріалу, слабку здатність до теоретичного аналізу практичних проблем.

0 балів – відповідь відсутня.

Рекомендована література

1. Аристова Л. Методика музичного навчання та виховання : навч.-метод. посібник. Миколаїв : Іліон, 2018. 404 с.
2. Бекетова Ю. Використання музики у навчанні дітей з аутизмом. Харків, 2005. 69 с.
3. Інклюзивні практики для працівників культури : методичний посібник / Брушневська І. М., Колодяжна В. В., Галапчук-Тарнавська О. М. Луцьк : ФОП Іванюк В. П., 2020. 278 с.
4. Куришев Є. Теорія та практика музично-естетичного виховання за системою К.Орфа. Київ : ІСДОУ, 1994.
5. Ковалів В. Методика музичного виховання на релятивній основі. Київ : Муз. Україна, 1973. 150 с.
6. Колупаєва А. Інклюзивна освіта: реалії та перспективи : монографія. Київ : Самміт-Книга. 2009. 272 с.
7. Колупаєва А. Педагогічні основи інтегрування школярів з особливостями психофізичного розвитку у загальноосвітні навчальні заклади. Київ, 2007. 458 с.
8. Концепція розвитку інклюзивної освіти. Соціальний педагог. 2010. № 4 (квітень). С. 3-6.
9. Масол Л. Загальна мистецька освіта: теорія і практика : монографія.

Київ : Промінь, 2006. 432 с.

10. Олексюк О. Музична педагогіка : навч. посібник. Київ : КНУКіМ, 2006. 188 с.

11. Падалка Г. Музична педагогіка: Курс лекцій з актуальних проблем викладання музичних дисциплін в системі педагогічної освіти. Херсон: ХДПІ, 1995. 103с.

12. Ростовський О. Лекції з історії західноєвропейської музичної педагогіки : навч. посібник . Ніжин : вид-во НДПУ ім. Гоголя, 2003. 193 с.

13. Рудницька О. Педагогіка: загальна та мистецька : навчальний посібник. Тернопіль : Навчальна книга-Богдан, 2005.360 с.

14. Уланова С. Нариси з історії європейської музичної освіти і виховання: Від античності до початку ХІХ століття. Київ : Знання України, 2002. 326 с.

15. Черкасов В. Теорія і методика музичної освіти : навч. посіб. Київ : ВЦ «Академія», 2016. 240 с.

ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ

Предметний модуль

«Сучасні системи мистецької освіти та інклюзивного навчання»

1. Поняття школи у музичному мистецтві. Українські музично-виконавські школи.
2. Педагогічні ідеї Миколи Лисенка.
3. Музично-педагогічна концепція Болеслава Яворського.
4. Педагогічна система музичного виховання Миколи Леонтовича.
5. Методика музичного виховання Кирила Стеценка.
6. Методика музичного навчання та виховання Василя Верховинця.
7. Створення цілісних систем масового музичного виховання дітей (Е.Жака-Далькроза, К.Орфа, З.Кодая та ін.) як основна тенденція розвитку західноєвропейської музичної педагогіки ХХ століття.
8. Система музично-ритмічного виховання Е. Жака-Далькроза.
9. Педагогічні ідеї Карла Орфа («Шульверк»).
10. Елементарне музикування за системою К. Орфа як основа дитячої музичної творчості.
11. Педагогічна система З. Кодая як приклад вирішення музично-педагогічних проблем на національних засадах.
12. Метод «Столбіца» Б.Трічкова як приклад візуалізації музичного навчання.
13. Метод «рідної мови» Ш. Судзукі.
14. Новаторство методичної системи музичного виховання дітей М.Монтессорі.
15. Провідні українські музиканти-педагоги ХХ-ХХІ століть та їхній внесок у розвиток музичної освіти.

- 16.Педагогічні ідеї О. Раввінова.
- 17.Педагогічні ідеї мистецької освіти О. Рудницької.
- 18.Науково-методичні ідеї розвитку музичної освіти О. Ростовського.
- 19.Теорія інтеграції в галузі загальної мистецької освіти Л. Масол.
- 20.Модернізація змісту мистецької освіти в Україні.
- 21.Особливості впровадження інклюзії в мистецькій освіті.
- 22.Професійна та фахова майстерність педагога сучасної мистецької школи в умовах впровадження інклюзивної освіти.
- 23.Українське законодавство та нормативно-правові акти в галузі спеціальної та інклюзивної освіти.
- 24.Методики організації інклюзивного навчання в мистецькій освіті.
- 25.Класифікація порушень психофізичного розвитку у дітей в Україні та в розвинених країнах світу.
- 26.Специфіка роботи музичного педагога з дітьми особливими освітніми потребами.
- 27.Особливості сприймання музичного матеріалу дітьми з порушеннями психофізичного розвитку.
- 28.Співробітництво та основні принципи командного підходу в умовах інклюзії.
- 29.Загальна характеристика моделей інклюзивної освіти.
- 30.Орф-підхід в практиці музичного виховання дітей особливими освітніми потребами.

Критерії оцінювання знань студентів з предметного модуля «Музичний менеджмент і маркетинг»

30-25 балів отримують здобувачі освіти, які демонструють всебічні систематизовані, глибокі знання програмного матеріалу, чітко визначають і обґрунтовують шляхи застосування теорії на практиці та демонструють здатність до теоретичного аналізу практичних проблем.

24-21 балів отримують здобувачі освіти, які демонструють достатньо добрі, систематизовані, глибокі знання програмного матеріалу, визначають і обґрунтовують шляхи застосування теорії на практиці та демонструють здатність до теоретичного аналізу практичних проблем. Можливі 1-2 неточності у викладі матеріалу.

20-15 балів отримують здобувачі освіти, які демонструють посередні знання програмного матеріалу, визначають шляхи застосування теорії на практиці та, у цілому, демонструють здатність до теоретичного аналізу практичних проблем. Можливі 3–4 помилки у викладі матеріалу.

14-9 балів отримують здобувачі освіти, які демонструють низький рівень знань програмного матеріалу, демонструють слабку здатність до теоретичного аналізу практичних проблем.

8-1 бал отримують здобувачі освіти, які демонструють мінімальний рівень знань програмного матеріалу, слабку здатність до теоретичного аналізу практичних проблем.

0 балів – відповідь відсутня.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Андрушків Б. М., Кузьмін О. Є. Основи менеджменту. Львів : Світ, 1995. 296 с.
2. Афанасьєва К.О. Захист інтелектуальної власності в шоу-бізнесі: навчальний посібник. Київ: ВАІТЕ, 2009. 256 с.
3. Гагоорт Г. Менеджмент мистецтва. Підприємницький стиль. Львів : Літопис, 2008. 360 с.
4. Головач Н. М. Менеджмент культури в контексті сучасних соціокультурних перетворень. Культура і сучасність: альманах. Київ: Міленіум, 2017. №2. 10-15 с.
5. Євтушенко О. Обличчя музики. Творчі портрети українських зірок. Тернопіль: Джура, 2006. 272 с.
6. Ленглі С. Театральний менеджмент і продюсерство. Американський досвід. Перекл. з англ. Безгіна І. Д. Київ : ВВП Компас, 2000. С. 477-496.
7. Литовка О. В. Створення та організація спеціалізованого музичного проекту в жанрі рок-музики: навчальний посібник. Київ, Кривий Ріг: «Новое видение», 2008. 181 с.
8. Поплавський М. Шоу-бізнес: теорія, історія, практика : підруч. для студ. вищ. навч. закл. культури і мистецтв. Київ : Вид. КНУКіМ, 2001. 559 с.
9. Поплавський М. Менеджер шоу-бізнесу : підручник для студ. вузів. Київ : Вид. КНУКіМ, 1999. 560 с.
10. Freeman R. On the Future of America's Orchestras. *Harmony*. 1996. No.3. October. P. 11–21.
11. Goodman P. A Big-Name Trio. *Newsday*. 1987. November 9. P. II-8.
12. Lehman E. Recruitment Practices in American and British Symphony. The Music of Management Orchestras: Contrasts and Consequences. *The Journal of Arts Management, Law and Society*. 1995. Vol.24 (4). P. 325–343.
13. Levine S., Leviny R. Why They're Not Smiling: Stress and Discontent in the Orchestral Workplace. *Harmony*, 1996. No. 2, April. P.15–25.
14. Olson M. The Logic of Collective Action. Cambridge : Harvard University Press, 1965. 176 p.
15. Pratt J., Zeckhauser R. Principals and Agents: The Structure of Business. Boston : Harvard Business School Press, 1991. 233 p.
16. Rosenberg D. The Cleveland Orchestra. Cleveland : Gray and Company. 2000. 752 p.

ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ

Предметний модуль «Музичний менеджмент і маркетинг»

1. Дати визначення поняттю «менеджмент» у широкому і вузькому розумінні.
2. Охарактеризувати співвідношення категорій «управління», «менеджмент», «адміністрування», «керування».
3. Означити основні функції менеджменту. Як вони взаємопов'язані в межах циклу менеджменту?
4. Окреслити особливості діяльності персонального менеджера в сфері музичної культури.
5. Охарактеризувати менеджмент як вид професійної діяльності. Виявити ознаки діяльності менеджера, сфери та рівні менеджменту.
6. Описати основні ознаки менеджменту як своєрідного типу управління.
7. Дати визначення поняттю «промоушн». Визначити вплив даного методу на просування окремих артистів або музичних колективів.
8. Охарактеризувати українську модель менеджменту. У чому полягає подібність та відмінність української та світової моделі менеджменту?
9. Планування як окремий вид управлінської діяльності. Охарактеризувати види планування у менеджменті.
10. Визначити особливості дистрибуції музичної продукції.
11. Окреслити управлінські якості продюсера. Визначити основні складові ідеальної моделі продюсера.
12. Роль продюсера в музичній індустрії.
13. Проаналізувати види фінансування масових культурних заходів.
14. Систематизувати способи визначення фінансових завдань творчого проєкту.
15. Виявити особливості мерчендайзингу в музичному бізнесі.
16. Описати роль учасників і партнерів продюсерського проєкту, їх взаємодію з продюсером (керівником проєкту).
17. Назвати та охарактеризувати п'ять основних функцій продюсера.
18. Професійна етика продюсера-управлінця. Основні форми управлінського спілкування.
19. Спонсорство та благодійність. Мотивація і форми співпраці з організаціями культури і мистецтв.
20. Дати визначення поняттю «гастролі». Види і форми гастролей художніх колективів та окремих виконавців.
21. Перечислити обов'язкові складові кошторису для проведення гастролей на замовлення.
22. Назвати джерела фінансування закладів культури. Окреслити основні проблеми фінансування.
23. Дати визначення поняттю «концерт», а також його специфіки та класифікацій.
24. Охарактеризувати основні етапи роботи над підготовкою і проведенням концерту.

25. Етика взаємовідносин менеджера з представниками концертних та творчих організацій.
26. Дати визначення поняттю «фандрейзинг», навести його основні сегменти.
27. Технологія кліпмейкерства в Україні.
28. Визначити основні етапи, цілі та завдання реклами в музичній індустрії.
29. Назвати основні вимоги до професійної компетенції менеджерів в галузі культури і мистецтва.
30. Дати визначення поняттю «арт-менеджмент». Охарактеризувати основні напрямки арт-індустрії та аспекти діяльності арт-менеджера.

Критерії оцінювання творчого проєкту із звукорежисури

Завдання із звукорежисури передбачає захист проєкту, що включає такі етапи:

- представлення основних теоретичних аспектів проєкту;
- висвітлення основних понять та сучасних методів, що використовувалися під час роботи над проєктом;
- опис проєкту (наприклад, створення музичного треку або аудіо-подкасту);
- показ та пояснення використаних звукових технологій, обладнання та програмного забезпечення;
- демонстрація аудіо-матеріалів, які були створені під час проєкту;
- розкриття процесу монтажу, обробки та зведення звуку;
- оцінка результатів проєкту та їх порівняння з цілями та завданнями;
- перспективи подальших досліджень та розвитку проєкту.

40-34 балів – студент демонструє глибоке розуміння і чітку експозицію теоретичних аспектів проєкту, розробку основних понять і використання сучасних методів у проєкті. Докладний, науково обґрунтований опис проєкту з чіткими метою і завданнями. Висока якість аудіо-матеріалів і їх відповідність до проєкту. Висвітлення всіх етапів монтажу, обробки та зведення звуку з чіткими поясненнями і виправленнями.

33-25 балів – студент демонструє розуміння теорії звукорежисури та її відповідність до проєкту, достатня розробка понять і застосування сучасних методів. Представлення аудіо-матеріалів з можливими покращеннями.

24-17 бал – студент демонструє часткове розуміння теорії звукорежисури та її відповідність до проєкту, розробка понять і застосування сучасних методів на середньому рівні. Представлення аудіо-матеріалів з недоліками.

16-1 бал – недостатнє розуміння теоретичних аспектів, використання понять і методів. Недостатнє пояснення технологій та низька якість аудіо-матеріалів.

0 балів – проєкт не виконувався.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Гонтар О. С. Аранжування як фахове вміння музиканта-педагога. Актуальні проблеми розвитку українського мистецтва: культурологічний, мистецтвознавчий, педагогічний аспекти: матеріали V Всеукраїнської науково-практичної конференції. Луцьк, 2020. С. 16–18. URL: <https://evnuir.vnu.edu.ua/handle/123456789/21441>
2. Гонтар О. Панасюк С. Аранжування на комп'ютері як чинник розвитку творчого мислення студентів. Актуальні проблеми розвитку культури, мистецтва та освіти: матеріали наукових читань (Луцьк, 13 грудня 2018 р.). Луцьк, С. 3-5.
3. Грищенко В. І. Композиція та комп'ютерне аранжування : методичні рекомендації до практичних занять здобувачів освітнього ступеня «Бакалавр» спеціальності 025 «Музичне мистецтво». Київ : НАКККіМ, 2020. 16 с.
4. Камінський В. Електронна та комп'ютерна музика: навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів із спеціальності «Музичне мистецтво». Львів: Сполом, 2001. 212 с.
5. Кушнір К. В., Сідорова І. С. Хорознавство та хорове аранжування: навч.-метод. посіб. Вінниця: Твори, 2021. 192 с.
6. Луценко М. М. Сучасне аранжування на комп'ютері. Музичний редактор "Sonar". Житомир: Вид-во ЖДУ ім. Івана Франка, 2005. 250 с.
7. Методичні рекомендації до вивчення та організації самостійної роботи студентів дисципліни «Комп'ютерне аранжування хорових творів» для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю 025 «Музичне мистецтво» галузі знань 02 «Культура і мистецтво». Ніжин: НДУ ім. М. Гоголя, 2020. 37 с.
8. Олійник В. Ф. Комп'ютерне моделювання та аранжування музичних творів. Завдання до практичних занять. Кам'янець-Подільський, 2006. 28 с.
9. Раструба Т. В. Методичні рекомендації до вивчення та організації самостійної роботи студентів дисципліни «Комп'ютерне аранжування хорових творів» для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю 025 «Музичне мистецтво» галузі знань 02 «Культура і мистецтво». Ніжин: НДУ ім. М. Гоголя, 2020. 37 с.